

جشن خودکفایی و درماندگی تولیدکنندگان سیمان

احمد بروغنی : دیروز علی اکبر محرابیان وزیر صنایع و معادن در مراسم بهره برداری از طرح توسعه شرکت سیمان هگمتان دستیابی به خودکفایی در تولید این محصول را جشن گرفت؛ جشنی که در حال حاضر ماتم بزرگ تولیدکنندگان سیمان و سرمایه گذاران این صنعت کشور محسوب می شود. گرچه دستیابی به ظرفیت تولید ۵۶ میلیون تن سیمان در سال افتخار بزرگی برای کشور محسوب می شود اما سیاست هایی که طی مدت فعالیت دولت نهم در این صنعت اتخاذ شده گرفتاری هایی را برای تولیدکنندگان به وجود آورده است.

در حالی که سرمایه گذاران و فعالان این صنعت طی برنامه سوم توسعه و در زمان حضور دولت اصلاحات به فضای اقتصادی کشور اعتماد کرده و آمادگی خود را برای سرمایه گذاری در این صنعت اعلام کردند؛ طرح هایی که اکنون یکی پس از دیگری به تولید می رسند اما فقدان بازار داخلی و صادراتی تمام امیدهای آنان را به یأس تبدیل کرده است. گرچه محرابیان تلویحاً به صادرات سیمان نیز اشاره داشته است اما طی سه سال گذشته حضور این محصول در سیدحمایتی دولت گرفتاری هایی را برای این صنعت ایجاد کرده بود که از آن جمله حذف بازارهای صادراتی است؛ بازارهایی که به سختی شرکت های ایرانی در آن حضور یافته بودند اما اکنون در اختیار دیگر کشورها قرار گرفته است. از طرفی رکود فعالیت های عمرانی و توقف ساخت وسازها باعث شده کارخانه ها با انبوهی از مازاد سیمان مواجه شوند. گرچه دولت خوش بین بود که با حذف عوارض صادرات کلینکر خدمتی به این صنعت داشته باشد اما نکته مهم در اینجا است که این موضوع نه تنها برای واحدهای سیمانی ایجاد درآمد نمی کند بلکه آنان انگیزه ای برای این کار ندارند. با این همه دولت در حالی طی این سال ها از صادرات سیمان (به بهانه اجرای طرح های عمرانی و نیاز داخلی) ممانعت به عمل آورده بود که طبق بند (۴) ماده ۳۳ قانون برنامه چهارم توسعه در نظر گرفتن تعرفه برای صادرات ممنوع است و در عین حال طبق ماده ۳۶ این قانون، دولت نمی تواند مانع صادرات هر محصولی شود. حال آنکه طی سال های گذشته با گسترش سیستم عرضه حواله ای سیمان این محصول به وفور در بازارهای سپاه عرضه یا به صورت قاچاق از کشور خارج می شد، به طوری که بخش زیادی از سیمان طرح های عمرانی در این طرح ها جای داشت. حال آنکه اعمال عوارض بر صادرات سیمان از ابتدا اشتباه بود و اخذ آن با قانون مغایرت دارد. نکته نگران کننده موضوع این است که طی ماه های آینده سایر طرح های در دست اجرای صنعت سیمان یکی پس از دیگری به بهره برداری می رسند اما نبود تقاضا در بازار داخل و حذف بازارهای صادراتی به قصه پرغصه تولیدکنندگان تبدیل خواهد شد. از سوی دیگر کاهش سوددهی واحدهای سیمانی طی سال های اخیر بسیاری از سهامداران را در صف فروش قرار داده و انفعال بازار سهام این صنعت را در پی داشته است